

**"Еуразиялық экономикалық қоғамдастық Сотының Статутын ратификациялау туралы"
Қазақстан Республикасы Заңының жобасы туралы**

Қазақстан Республикасы Үкіметінің 2010 жылғы 5 қарашадағы № 1158 Қаулысы

Қазақстан Республикасының Үкіметі **ҚАУЛЫ ЕТЕДІ:**

«Еуразиялық экономикалық қоғамдастық Сотының Статутын ратификациялау туралы» Қазақстан Республикасы Заңының жобасы Қазақстан Республикасы Парламенті Мәжілісінің қарауына енгізілсін.

Қазақстан Республикасының
Премьер-Министрі *К. Мәсімов*

**Қазақстан Республикасының Заңы Еуразиялық экономикалық қоғамдастықтың
Соты Статутын ратификациялау туралы**

Астанада 2010 жылғы 5 шілдеде жасалған Еуразиялық экономикалық қоғамдастықтың Соты Статуты ратификациялансын.

Қазақстан Республикасының
Президенті

Еуразиялық экономикалық қоғамдастық Сотының Статуты

Бұдан әрі Тараптар деп аталатын Еуразиялық экономикалық қоғамдастыққа (бұдан әрі - ЕурАзЭҚ) мүше мемлекеттер, 2000 жылғы 10 қазандағы Еуразиялық экономикалық қоғамдастықты құру туралы шартты және 2007 жылғы 6 қазандағы Еуразиялық экономикалық қоғамдастықты құру туралы шартқа өзгерістер енгізу туралы Хаттаманы негізге ала отырып, ЕурАзЭҚ және ЕурАзЭҚ шеңберіндегі Кеден одағы (бұдан әрі - Кеден одағы) шеңберінде жасалған халықаралық шарттарды тиісінше орындауды қамтамасыз ету қажеттілігін негізге ала отырып, төмендегілер туралы келісті:

1-бап

Еуразиялық экономикалық қоғамдастықтың Соты (бұдан әрі - Сот) 2000 жылғы 10 қазандағы Еуразиялық экономикалық қоғамдастықты құру туралы шарттың 8-бабына және осы Еуразиялық экономикалық қоғамдастық Сотының Статутына (бұдан әрі — Сот Статуты) сәйкес құрылады және әрекет етеді.

2-бап

Сот өз қызметін мынадай қағидаттардың негізінде жүзеге асырады:

- а) судьялардың тәуелсіздігі;
 - б) істі қараудың жариялылығы;
 - в) тараптардың теңдігі;
 - г) жарыспалылық;
- д) алқалылық.

I тарау

Сот қызметін ұйымдастыру 3-бап

Сот құрамына әр Тараптан екі судьядан кіреді. Судьяның өкілеттік мерзімі - алты жыл.

4-бап

Судьялар жоғары моральдық қасиетке ие болуға және Тараптардың жоғарғы және/немесе жоғары төрелік, шаруашылық және экономикалық соттарының судьялары лауазымына тағайындау үшін қойылатын талаптарға сәйкес болуға, сондай-ақ халықаралық және мемлекетішілік құқық саласында, әсіресе сыртқы экономикалық қызметті және кедендік құқықтық қатынастарды реттеу саласындағы біліктілігі жоғары мамандар болуы тиіс.

5-бап

1. Судьяларды ЕурАзЭҚ Мемлекетаралық Кеңесінің (мемлекеттер басшылары деңгейінде) ұсынысы бойынша ЕурАзЭҚ Парламентаралық Ассамблеясы лауазымға тағайындайды және лауазымнан босатады.

2. Лауазымға кіріскен кезде Судья ЕурАзЭҚ Парламентаралық Ассамблеясының отырысында өз міндеттерін бейтарап және абыройлы атқаруға салтанатты түрде мәлімдеме жасайды.

3. Судьяның өкілеттілігі мынадай негіздер бойынша тоқтатылуы мүмкін:

- а) Сот қызметін тоқтату;
- б) судьяның өкілеттік мерзімінің аяқталуы;
- в) судьяның орнынан түсуі туралы жазбаша өтініші;
- г) судьяның басқа жұмысқа ауысуына байланысты немесе өзге де себептермен өз өкілеттігін тоқтату туралы жазбаша өтініші - қосымша қарауды талап етеді;
- д) денсаулық жағдайы бойынша немесе өзге де дәлелді себептермен судья өкілеттігін жүзеге асыруға қабілетсіздігі;

- е) судья лауазымына сай келмейтін қызметпен айналысу;
- ж) судьяның өзін тағайындаған Тараптың азаматтығын жоғалтуы;
- з) судьяның судья жоғары мәртебесімен үйлеспейтін елеулі теріс қылық жасауы;
- и) судьяға қатысты соттың айыптау үкімінің не оған медициналық сипаттағы мәжбүрлеу шараларын қолдану туралы сот шешімінің заңды күшіне енуі;
- к) судьяның іс-әрекетке қабілеттілігін шектеу туралы не оны іс-әрекетке қабілетсіз деп тану туралы сот шешімінің заңды күшіне енуі;
- л) судьяның қайтыс болуы немесе оны қайтыс болды не хабар-ошарсыз кетті деп жариялау туралы сот шешімінің заңды күшіне енуі.

6-бап

1. Судьялар қандай да болмасын мемлекеттік немесе мемлекетаралық органдардың және ұйымдардың, коммерциялық құрылымдардың, саяси партиялардың және қозғалыстардың, сондай-ақ аумақтардың, ұлттардың, ұлыстардың, әлеуметтік және діни топтардың және жекелеген адамдардың мүдделерін білдіре алмайды.

Судьялардың ғылыми, шығармашылық және оқытушылық қызметтен басқа, табыс алуға байланысты кез келген қызметпен айналысуға құқығы жоқ.

2. Судья бір тараптың өкілі, сенім білдірілген өкіл немесе адвокаты немесе ұлттық немесе халықаралық соттың тергеу комиссиясының мүшесі ретінде немесе қандай да болмасын өзге ретте бұрын қатысқан қандай да болмасын істің шешілуіне қатыса алмайды.

3. Осы баптың 2-тармағында көрсетілген мән-жайлардың болуы судьядан бас тарту (өздігінен бас тартуы) үшін негіз болып табылады.

7-бап

Сот судьяларына және олардың отбасы мүшелеріне 2001 жылғы 31 мамырдағы Еуразиялық экономикалық қоғамдастықтың артықшылықтары мен иммунитеттері туралы конвенцияға сәйкес ЕурАзЭҚ органдарының лауазымды адамдарына берілетін артықшылықтар мен иммунитеттер қолданылады. Қажет болған кезде судьялар үшін артықшылықтар мен иммунитеттердің қосымша көлемі Тараптардың келісімімен белгіленуі мүмкін.

ЕурАзЭҚ Сотының судьяларына олардың өкілеттік мерзімі аяқталған соң, орнынан түскен кезде ЕурАзЭҚ-қа мүше мемлекеттердің заңнамасында жоғарғы, жоғары шаруашылық (төрелік, экономикалық) соттардың төрағалары үшін көзделген кепілдіктер қолданылуға тиіс.

8-бап

1. Сотты Төраға басқарады.

2. Төрағалық етуді мемлекеттердің атауын негізге ала отырып, орыс әліпбиі тәртібімен ротациялық негізде Соттың судьялары екі жыл бойы кезекпен жүзеге асырады.

Соттың Төрағасын кезекті Тарап судьяларының қатарынан Сот сайлайды.

3. Соттың Төрағасы:

а) Сот қызметін ұйымдастырады;

б) өкілеттіктері шегінде Тараптардың және Қоғамдастықтың мүшелері болып табылмайтын мемлекеттердің жоғары сот органдарымен, халықаралық сот органдарымен және ұйымдармен ынтымақтастықты қамтамасыз етеді;

в) ЕурАзЭҚ Мемлекетаралық Кеңесі (мемлекеттер басшыларының деңгейінде) бекітетін құрылым және сан шегінде Сот хатшылығының қызметкерлерін қызметке тағайындайды және оларды қызметтен босатады;

г) Сот қызметі туралы мәліметтерді бұқаралық ақпарат құралдарына беруді ұйымдастырады;

д) осы Сот Статуты шегінде өзге де өкілеттіктерді жүзеге асырады.

9-бап

1. Сот Төрағасының орынбасарын атауы орыс әліпбиі тәртібімен Сот Төрағасы сайланған мемлекеттің атауынан кейін тұрған Тараптан екі жыл мерзімге Сот сайлайды. Өкілеттіктерінің мерзімі аяқталған соң Соттың Төрағасының орынбасары қайта сайлануы мүмкін.

Сол бір Тараптың азаматтары Соттың Төрағасы мен оның орынбасары бола алмайды әрі олардың біреуі Кеден одағына мүше мемлекеттің азаматы болуы тиіс.

2. Сот Төрағасының Сот жұмысына қатысуға мүмкіндігі болмаған кезде оның міндеттерін Төрағаның орынбасары атқарады.

10-бап

1. Соттың қызметін құқықтық, ұйымдастырушылық, материалдық-техникалық және өзге де қамтамасыз ету Сот хатшылығына жүктеледі.

2. Сот хатшылығының лауазымды адамдары мен қызметкерлері халықаралық қызметшілер болып табылады. Ресми функцияларын орындау кезінде олар 2001 жылғы 31 мамырдағы Еуразиялық экономикалық қоғамдастықтың артықшылықтары мен иммунитеттері туралы конвенцияда белгіленген иммунитеттерді, жеңілдіктерді, артықшылықтарды пайдаланады.

3. Сот қызметін қаржыландыру ЕурАзЭҚ Мемлекетаралық Кеңесі (мемлекеттер басшыларының деңгейінде) айқындайтын тәртіппен ЕурАзЭҚ бюджетінің қаражаты есебінен жүзеге асырылады.

4. Сот судьяларына, хатшылықтың лауазымды адамдары мен қызметкерлеріне еңбекақы төлеу шарттарын ЕурАзЭҚ Мемлекетаралық Кеңесі (мемлекеттер басшыларының деңгейінде) айқындайды.

11-бап

1. Соттың болатын жері Минск қаласы болып табылады.
2. Соттың Беларусь Республикасының аумағында болу шарттары Беларусь Республикасының Үкіметі мен ЕурАзЭҚ арасындағы келісіммен айқындалады.

12-бап

1. Сот заңды тұлға құқықтарын пайдаланады.
2. Соттың өз атауы жазылған мөрі мен бланкілері болады.

II тарау

Соттың құзыреті 13-бап

1. Сот Шарттың және Қоғамдастықтың шеңберінде қолданылатын басқа да халықаралық шарттар мен ЕурАзЭҚ органдары қабылдайтын шешімдердің біркелкі қолданылуын қамтамасыз етеді.
2. Сот ЕурАзЭҚ органдарының шешімдерін және ЕурАзЭҚ шеңберінде қолданылатын шарттардың ережелерін іске асыру мәселелері бойынша Тараптардың арасында туындайтын экономикалық сипаттағы дауларды қарайды.
3. Сот ЕурАзЭҚ шеңберінде қолданылатын халықаралық шарттардың ережелерін және ЕурАзЭҚ органдарының шешімдерін түсіндіруді жүзеге асырады. Түсіндіру нақты істер бойынша шешімдер қабылдау кезінде, сондай-ақ Тараптардың, Тараптардың жоғары сот органдарының, ЕурАзЭҚ Мемлекетаралық Кеңесінің, Парламентаралық Ассамблеясының және Интеграциялық Комитетінің сұрау салулары бойынша жүзеге асырылады.
4. Кеден одағының қалыптастырылуына байланысты Сот:
 - а) Кеден одағының органдары актілерінің Кеден одағының шарттық-құқықтық базасын құрайтын халықаралық шарттарға сәйкестігі туралы істерді қарайды;
 - б) Кеден одағы органдарының шешімдеріне, әрекетіне (әрекетсіздігіне) дау айту туралы істерді қарайды;
 - в) Кеден одағының шарттық-құқықтық базасын құрайтын халықаралық шарттарға, Кеден одағының органдары қабылдаған актілерге түсінік береді;
 - г) Кеден одағының комиссиясы мен Кеден одағына кіретін мемлекеттердің арасындағы, сондай-ақ Кеден одағына мүше мемлекеттердің арасындағы Кеден одағының шеңберінде қабылданған өз міндеттемелерін орындау жөніндегі дауларды

Таратылуы шектеулі ақпаратты қоспағанда, Сот Тараптардан, Тараптардың құзыретті органдарынан, сондай-ақ ЕурАзЭҚ және Кеден одағының органдарынан істі қарау үшін қажетті материалдарды сұрата алады.

19-бап

Сот шешімдері Соттың ЕурАзЭҚ, Кеден одағы және Тараптардың ресми жариялау көздеріне, сондай-ақ тиісті құқықтық ақпарат тізілімдерінде шығаруға жатады. Жариялау тәртібі мен қағидасын олардың заңнамасына сәйкес Тараптар айқындайды.

20-бап

1. Осы Статуттың 13-бабының 2 және 4-тармақтарында көрсетілген даулар бойынша Сот дау тараптарының орындауы үшін міндетті болып табылатын шешімдер қ а б ы л д а й д ы .

2. Сот белгілеген мерзімде оның шешімі орындалмаған жағдайда дау тараптарының кез келгені ЕурАзЭҚ Мемлекетаралық Кеңесіне (мемлекет басшыларының деңгейінде) осы мәселе бойынша шешім қабылдау үшін жүгіне алады.

21-бап

Егер де қандай да болмасын Тарап немесе Кеден одағының комиссиясы іс бойынша шешім оның құқықтық сипаттағы мүддесін қозғауы мүмкін деп есептесе, онда бұл Тарап немесе Кеден одағының комиссиясы Сотқа іске мүдделі Тарап ретінде қатысуға рұқсат беру туралы өтініш бере алады.

22-бап

Сот шешімі түпкілікті және шағымдануға жатпайды.

23-бап

1. Сот шешімі дау Тарабының өтініші, өзінің сипаты бойынша істің нәтижесіне шешуші әсер ете алатын және шешім шығару кезінде не Сотқа, не қайта қарауды сұрап отырған тарапқа белгілі болмаған, бұл ретте мұндай бейхабарлық салақтықтың салдарынан болмауы шартымен, жаңадан ашылған мән-жайлар бойынша қайта қаралуы м ү м к і н .

2. Шешімді қайта қарау туралы өтініш жаңа мән-жайлар ашылған сәттен бастап, бірақ ол шығарылған күннен бастап он жылдан кешіктірмей Сотқа бір жыл өтпей берілуі тиіс.

IV тарау

Кеден одағының шеңберінде сот ісін жүргізу ерекшеліктері 24-бап

Кеден одағының шеңберінде туындайтын нақты істі қарау үшін Сот Регламентте белгіленген тәртіппен Кеден одағына мүше мемлекеттер судьяларының, азаматтарының қатарынан алқа құрады.

Алқаның шешімін Сот шығарады.

25-бап

1. Сот осы Статутта көзделген жағдайларды қоспағанда, оны орындау шараларын ұйғаратын шешімдер қабылдайды.

2. Осы Статуттың 13-бабы 4-тармағының «а», «б» және «г» тармақшаларында көрсетілген дау Кеден одағының Комиссиясына алдын ала берілмей қарауға қабылданбайды.

Егер Кеден одағының Комиссиясы екі айдың ішінде келіп түскен өтініш бойынша шара қабылдаса, онда дауды қарау туралы арыз Сотқа жіберілуі мүмкін.

3. Кеден одағы Комиссиясының қандай да болмасын шешімі бойынша Сотқа берілетін арыз оның қолданысының тоқтатылуы үшін негіз болып табылмайды.

4. Арыз бойынша шешімді Сот арыз Сотқа түскен сәттен бастап 90 күнтізбелік күн ішінде шығарады.

V тарау

Консультациялық қорытындылар 26-бап

1. Сот Тараптардың, ЕурАзЭҚ және Кеден одағының жарғылық органдарының, сот билігі жоғарғы органдарының сұрау салулары бойынша консультациялық қорытындылар шығарады.

2. Консультациялық қорытындылар халықаралық шарттар мен ЕурАзЭҚ және Кеден одағы органдарының шешімдерін қолдану мәселелері бойынша сұратылады.

3. Консультациялық қорытындылар ұсынымдық сипатта болады.

4. Сот консультациялық қорытындылар беретін жазбаша өтініштер мәселеге қатысты барлық құжаттарды қоса, түсіндіру талап етілетін мәселенің дәл баяндалуын қамтуы тиіс.

VI тарау

Қорытынды ережелер 27-бап

Осы Статутқа ескертпелерге жол берілмейді.

28-бап

Осы Статуттың ережелерін қолдануға немесе түсіндіруге байланысты даулар Тараптар арасындағы консультациялар мен келіссөздер жолымен шешіледі.

29-бап

Тараптардың уағдаласуы бойынша осы Статутқа жекелеген хаттамалармен ресімделетін өзгерістер мен толықтырулар енгізілуі мүмкін.

30-бап

Осы Статут қол қойылған күнінен бастап уақытша қолданылады, ратификациялауға жатады және үшінші ратификациялау грамотасын депозитарий алған күннен бастап күшіне енеді.

Осы Статут Біріккен Ұлттар Ұйымы Жарғысының 102-бабына сәйкес Біріккен Ұлттар Ұйымының Хатшылығында тіркеуге жатады.

Астана қаласында 2010 жылғы 5 шілдеде бір түпнұсқа данада орыс тілінде жасалды.

Осы Статуттың түпнұсқа данасы осы Статуттың депозитарийі бола отырып, әрбір Тарапқа оның куәландырылған көшірмесін жіберетін ЕурАзЭҚ Интеграциялық комитетінде сақталады.

<i>Беларусь</i>	<i>Қазақстан</i>	<i>Қырғыз</i>
<i>Республикасы</i>	<i>Республикасы</i>	<i>Республикасы</i>
<i>үшін</i>	<i>үшін</i>	<i>үшін</i>
<i>Ресей</i>		<i>Тәжікстан</i>
<i>Федерациясы</i>		<i>Республикасы</i>
<i>үшін</i>	<i>үшін</i>	

2010 жылғы 5 шілдеде Астана қаласында қол қойылған Еуразиялық экономикалық қоғамдастықтың Сот Статутының куәландырылған, көшірмесінің куәландырылған көшірмесі екендігін растаймын.

	<i>Қазақстан</i>	<i>Республикасының</i>
	<i>Сыртқы істер</i>	<i>министрлігі</i>
	<i>Халықаралық</i>	<i>құқық</i>
		<i>департаментінің</i>
<i>Басқарма бастығы</i>	<i>Б. Пискорский</i>	